VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za tajemstvím kytínských soch a alejí do Kytína

GPS souřadnice: 49.8504406, 14.2187211

Praktické informace

Délka trasy: 3 km

Obtížnost: Lehká trasa pro děti od pěti let. Kočárky a kola projedou a i pejskům se procházka bude moc líbit.

Vzdálenost od Prahy: 30 km ujedete přibližně za 30 minut. Pojede po D4 směr Mníšek pod Brdy, za ním na sjezdu 21 odbočte na Kytín.

Parkování: U kostela je několik parkovacích míst.

Možnost občerstvení: Kovárna pro radost, restaurace Pivovar Kytín, Bistro Kytín.

WC: Pro všechny návštěvníky obce jsou k dispozici veřejné bezbariérové toalety za budovou obecního úřadu.

Trasu prošla a napsala Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali bráškové Jakub a Eliáš z Dobříše.

Postřehy výletníků:

Kubík (5 let): „Našel jsem všechny sochy – nejvíc se mi líbila rybniční víla.“

Elík (7 let): „Viděl jsem loupežnickou alej i skřítka. Hrál jsem si pak dlouho na hřišti.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

vítejte na výpravě do Kytína, malé obce ukryté mezi lesy a kopci Brd. Dnes vás čeká cesta, na které se setkáte s dávnou historií, tajemnými pověstmi, dřevěnými sochami i krásnou brdskou přírodou. Budeme hledat stopy skutečných lidí, ale také postav, které možná nikdy nežily a existují jen v příbězích. Dozvíte se, proč se Kytín jmenuje právě Kytín, kdo byl loupežník Babinský, bájný Fabián a proč tady najdeme tolik soch a alejí.

Tento výlet vznikl na objednávku a s velkou pomocí obce Kytín. Díky tomu je ZDARMA! 🎁

Dopis dětem

Milé děti, vydejte se s námi po stopách loupežníků, rybničních panen a pověstí o zázračné vodě!

Kdo celou trasu projde bez remcání, bude moci usednout na královský trůn! A také si na konci výletu pohrát na krásném hřišti. Stejně jako ke všem našim výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Naše putování začíná nedaleko **obecního úřadu**. Proto vozidlo odložte někde v jeho blízkosti. Pokud je to možné… Nemusíte se o ně bát, ohlídají ho zdejší dřevěné pohádkové sochy.

Vidíte nějaké kolem sebe? Slibujeme, že jich dnes uvidíte opravdu hodně.

Zkuste třeba najít dřevěnou sochu s letopočtem před budovou úřadu. Zkontrolujte, zda číslo souhlasí s následujícím odstavcem.

Kytín je malá obec ve Středočeském kraji, ukrytá v krajině Brd nedaleko Mníšku pod Brdy. Leží v nadmořské výšce asi 435 metrů *a její historie sahá hluboko do středověku. První písemná zpráva o Kytíně pochází z roku 1321, kdy byla ves založena podle tehdejšího německého zákupního práva. Později se Kytín dostal do královského majetku a po staletí byl úzce spojený s Mníškem pod Brdy. Dnes je to klidná obec obklopená lesy, loukami a brdskými kopečky.*

Co vám připomíná název obce Kytín? Vidíte někde poblíž znak obce? Ano, to, co slyšíte v názvu vísky, v něm opravdu najdete. Zelené brdské lesy, modrou vodu ze studánky a tři červené růže, které upomínají na pověst o děcku, které díky léčivé vodě znovu uvidělo květiny. Však si ji za chvilku povíme.

Kytín je ale zajímavý ještě něčím jiným. V obci a jejím okolí najdeme velké množství **dřevěných soch**. Vznikaly při sochařských sympoziích, která se v Kytíně konala od roku 2014. Na jednom z prvních se zrodily například sochy Yvonky, Madony, Rybáře, Káji Maříka nebo Paní Korutanské s děckem.

Najděte mapku *Putování za kytínskými sochami* (je u každé sochy, tedy i před budovou úřadu).

Každá socha má na mapě své písmeno.

1. **Jaké písmeno je v levém dolním rohu?**

Vyrazíme ke kostelu.

Lávku k němu přejdeme před *Kavárnou pro radost,* ale kdo chce, může si zaskočit prohlédnout krásný dřevěný „totem“ u altánku nalevo.

Schválně, kolik zvířátek na něm najdete. My objevili ptáčka, hada, ale také jednu šelmu.

Školáci by mohli všechny vyřezané části pojmenovat anglicky. Pokud se jim nechce, vyřídí si to s nimi babizna u kavárny napravo od kostela.

I zde jsou totiž sochy, ne však dřevěné.

Poznáte, z jaké pohádky nebo knížky jsou postavy? My jsme se domnívali, že z Perníkové chaloupky. Ale chyba lávky – pravděpodobně jde o Káju Maříka a jeho kamarádku Zdeničku – více si o nich řekneme v další části výletu.

Jak se vám postavičky líbí? Jste některé podobní? Holčičky určitě ne, leda by byly po plastice a zvětšení rtů. ☺

A teď hupky šuply přes lávku ke kostelu. Než k němu dojdeme, povíme si jednu jímavou legendu.

Podle pověsti žila v nedaleké (dnes již zaniklé) tvrzi Korutany přísná paní Korutanská, která měla slepé děcko. U pramene zázračné studánky, kde dnes stojí kostel, nechala paní vystavět kapli. Když se zde děcko vroucně pomodlilo a umylo si oči vodou ze studánky, zázračně prohlédlo. První, co po nabytí zraku uvidělo a co jej obklopovalo, bylo okolní „kytí“ (rozuměj kvítí, děcko asi ještě šišlalo). Právě po radostném dětském výkřiku dostala nově založená vesnice jméno Kytín. Studánka byla od tohoto okamžiku po staletí uctívána jako zázračná a léčivá (zejména působila na oční neduhy) a stala se cílem poutníků.

Tak se na ni jdeme podívat. Vstoupíme brankou, ale abychom se dostali k vodě, musíme kostel obejít.

Historie chrámku **Nanebevzetí Panny Marie** sahá nejméně do 14. století, což je doba, kdy jste mohli potkat třeba Karla IV. Původně šlo o gotickou stavbu, ale v 17. století byl svatostánek přestavěn v barokním stylu. Strohost ustoupila

kudrlinkám.

Nakoukněte dovnitř. V kostele jsou totiž vzácné rokokové varhany od mistra Gartnera z Tachova. Jsou sice až z počátku 19. století, ale i tak je zázrak, že se vaší návštěvy dožily. Kolem příbytku Páně je starý hřbitov obehnaný zdí, kam se však již 150 let nepohřbívá.

Kytínská studánka je schovaná za kostelem. Kdo ji najde první?

Jak už jsme si říkali, její voda prý pomáhá léčit očka. Proto je už více než 500 let poutním místem, kam se vydával a vydává kdekdo. Není divu, brýle bývaly skoro vždycky drahé. :)

Studánku střeží paní Korutanská s děckem. Kolik si myslíte, že je vyřezanému dítěti let?

Nad studánkou je obrázek Panny Marie.

2. Jak se nazývá předmět, který má na hlavě?

V pohádkách se léčivá voda vyskytuje také. Víte, jak se jí říká? Je to živá voda. Vzpomenete si, ve které pohádce zachránila život Jiříkovi?

Motiv živé a mrtvé vody je u nás nejznámější díky pohádce *Zlatovláska* z pera Karla Jaromíra Erbena. V tomto příběhu musí kuchtík Jiřík přinést obě tyto vody, aby splnil jeden z úkolů k získání Zlatovlásky. Nikoli pro sebe, ale pro svého krále. Účinek obou vod spočívá v tom, že mrtvá voda slouží k zahojení ran a opětovnému srůstu sťaté hlavy s tělem, zatímco živá voda poté pokropeného vzkřísí a omladí.

Kdo byl v této pohádce omlazen? A kdo už se neprobudil? ☺

Kromě *Zlatovlásky* se živá a mrtvá voda vyskytují i v dalších pohádkách. Zmíněný Karel Jaromír je využil například i v *Ptákovi Ohnivákovi a lišce Ryšce*. Kdo si alespoň malinko vybavuje, o co v ní šlo? My moc ne, ale jisté je, že to dobře dopadlo. A to je nejvíc!

Vracíme se před kostel a hledáme **památný strom**. Tento jasan je už po mnoho generací součástí kytínské návsi. Pamatuje doby, kdy po obci ještě nejezdila auta a lidé se po okolí pohybovali hlavně pěšky nebo na povozech.

Tipli byste se, jak je starý? Prý 170 let. Že to dáte taky? Určitě!

Je tady snad někdo, komu už je skoro podobně? Kolik členů vaší rodiny musí sečíst svůj věk, aby vám vyšlo toto číslo? Kdo to spočítá jako první?

Naproti kostelu vyhlížíme u rybníčka lepou rybniční panu. Jistě vás svými kyprými tvary zaujala. Nás také. Takové pozadí bychom nevytvarovali, ani kdybychom v posilovně i bydleli! ☺

Zkuste na soše najít místo, kde řezbář skvěle využil původně skrytou vadu dřeva. Zarostlý suk dnes tvoří zajímavý prvek plastiky.

U této **sochy Yvonky** odbočíme do ulice V Kovárně. Kostel tedy budeme mít po levé ruce a odbočíme do ulice napravo.

Sochy, které dnes potkáme, jsou různé. Některé představují skutečné nebo legendární postavy, jiné jsou spíš dílem čiré fantazie řezbářů. Kytín se díky nim změnil v takovou malou galerii pod širým nebem. Plastiky nejsou zavřené v muzeu – můžeme mezi nimi normálně procházet, prohlížet si je ze všech stran a kochat se, jak jednotliví umělci se dřevem kouzlili. Ba i otlapkávání je povoleno. Běda ale, kdybyste si nějakou sošku chtěli odnést do kamen!

Jak dřevěných spoluobčanů přibývalo, vytvořila se kolem nich naučná stezka *Putování za kytínskými sochami.* Měří přibližně 4,5 kilometru a propojuje řadu těchto děl. My po ní kus také půjdeme, protože nás sochy moc baví. Hlavně kvůli hledacím úkolům, které máte tak rádi! ☺

Držíme se žluté turistické značky, a když už jdeme ulicí, kde v minulosti pravděpodobně do kovadlin bouchali kováři, tak se vás zeptáme, zda si vzpomenete alespoň na jednu pohádku, ve které hraje důležitou roli kovář.

Nám se z mozkových závitů vynořil třeba Mikeš z filmové pohádky *O statečném kováři*.

Kovář byl ve vesnici velmi důležitý člověk. Uměl vyrobit podkovy, nástroje, zbraně a různé součástky. Navíc pracoval s ohněm, což v očích lidí působilo skoro magicky. Proto se z něj v pohádkách často stal někdo, kdo dokáže vyrobit kouzelný meč, přemoci čerta nebo pomoci hrdinovi na jeho cestě. A někteří kováři dokonce trhali lidem zuby místo zubařů.

Kdo by si nechal od Mikeše vytrhnout stoličku nebo třeba zarostlou osmičku? My tedy ne! ☺

Napravo míjíme domeček, který je skryt za keři rakytníku.

O kousek dál můžete zkusit najít cedulku *Pozor – hodní, ale dotěrní psi.*

Nalevo je zase citronkový domeček se srdíčky. Nakonec napravo zkuste najít dům, na jehož fasádě jsou opravdické hodiny… A pod nimi – věřte nevěřte – maličký betlém.

Za domem čp. 125 odbočíme doleva (napoví nám dopravní značka upozorňující na zákaz vjezdu) a dojdeme do první dnešní aleje. Ano, slyšíte dobře, uvidíme jich více!

Alejí má totiž Kytín požehnaně. Jedna je hezčí než druhá a každou tvoří jiné druhy stromů.

První stromořadí, kterým projdeme, se jmenuje alej **Antonína Vítka**.

3. Jak se nazývá strom, který alej tvoří?

Víte, jak se nazývají jejich plody?

Vzpomenete si, děti, který známý pohádkový loupežník pohrdl kulemi a pálil ze své bambitky žaludy? Napovíme, že žije v lese Řáholci u Jičína a jeho žena se jmenuje Manka. Jak se jmenuje jeho synek? ☺

Ťapeme alejí vzhůru. Je to jediné dnešní stoupání, takže nemrmláme. I když je tak brutální, že je šplhání na Sněžku proti tomu čajíček z makovice! ☺

Samozřejmě si děláme legraci. Tenhle kopečíček vyleze i batole.

Antonín Vítek byl český vědec a popularizátor kosmonautiky. Pracoval v Akademii věd a věnoval se především astronautice a kosmickému výzkumu. Mnozí lidé si ho pamatují také díky jeho televiznímu komentáři k přistání prvních lidí na Měsíci v roce 1969. Byl spoluautorem řady knih a článků o kosmonautice. Od roku 2000 žil právě v Kytíně. Zemřel zde v roce 2012. Alej, která nese jeho jméno, byla vysazena v témže roce. Antonín tak žije dál a z korun stromů může den co den obdivovat milovanou oblohu. Možná na ní vidí i své ještě milovanější astronauty…

Na konci aleje se dostaneme k soše **Fabiána**. Ta se vám bude líbit!

Fabián není skutečná historická postava, ale legendární vládce a ochránce Brdských lesů. Podle lidových vyprávění je něco jako duch nebo strážce hor, který dohlíží na své lesy a jejich obyvatele. Jeho jméno se v Brdech objevuje na několika místech a vypráví se o něm mnoho různých pověstí.

Od Fabiána se můžeme rozhlédnout po Kytínu a jeho okolí. Z vyvýšeného místa je dobře vidět, jak je obec zasazená mezi louky, pole a lesy. Právě takové výhledy nám pomáhají pochopit, proč je Kytín oblíbeným výletním místem. Stačí ujít pár minut od domů… A najednou jsme v krajině, která působí skoro jako brána do Brd.

Odbočíme doleva a míříme k dalším stromům. K tomu maličko nakoukneme do historie.

První písemné zmínky o Kytíně pocházejí ze 14. století. (Na což už jsme v úvodu narazili.)

Kdo z vašich příbuzných byl v té době na světě? Tipujeme, že vaše prapraprapraprapraprababička a stejně dlouhý pradědeček.

Kytín je stará obec pod brdskými hřebeny. První zmínka o něm má datum 24. června 1321. Právě tehdy byl za vlády krále Jana Lucemburského podle německého práva založen a povýšen na trhovou ves, tedy malé městečko. Později se Kytín dostal do královského majetku a nějaký čas patřil pod správu hradu Karlštejna. V okolí se také těžilo zlato.

Velkou pohromou byla pro Kytín třicetiletá válka. V roce 1639 obec i její okolí vypálila švédská vojska a Kytín byl téměř

zničen. Po válce se ves postupně obnovovala. V roce 1849 získal Kytín vlastní samosprávu a začal se modernizovat. Vznikly tu například škola, nové silnice… Později byla obec elektrifikována. Přesto je tu dnes krásně a možná tak trochu i nedotčeně.

Další alej, kterou mineme nalevo, připomíná známého loupežníka Václava Babinského. Slyšeli jste o něm někdy? Které stromy tvoří tuto **Loupežnickou alej**?

Babinský žil v 19. století. Zemřel teprve před nějakými 150 lety. (Takže pro starší spoluobčany skoro včera…) Stal se jednou z nejslavnějších postav českých loupežnických příběhů. Nebyl vymyšlený, ale náramně opravdový. Potvrdil by vám to každý, koho obral. Se svou bandou se dopouštěl krádeží a dalších lumpáren. Časem se ovšem o jeho kouscích začalo vyprávět tolik historek – a spoustu si jich lidé náramně přibarvili –, že je někdy těžké rozeznat skutečnost od legend. Prý se se svou družinou ukrýval i v brdských lesích. Vybíral si místa poblíž tehdejších cest, po kterých procházeli obchodníci. A pilně je přepadal.

Pokud se chcete podívat na jeho sochu, musíte sejít alejí o něco níže.

Václav Babinský se narodil roku 1796. Pocházel z Litoměřicka, zahrady Čech. Snad i proto byl díky zdravé stravě vysoký a silný. Rozhodl se svou mohutnou postavu využít k obživě, a tak se později stal vůdcem loupežnické bandy. S kumpány přepadávali pocestné, kupce a další bohaté „nebožáky“, kterým brali peníze a cennosti. Byli to praví outdooristé, přebývali v lesích a na odlehlých místech, kde se dalo dobře ukrýt.

Tak nás napadá, jestli se vůbec myli, čistili si zuby a tak podobně. Jak byste třeba vy, děti, řešily situaci, kdybyste neměly ani toaletní papír, ani jakýkoli ubrousek? Šly byste si ho uloupit?

Babinský se činil, takže se zaslouženě stal jedním z nejznámějších českých loupežníků. Celebritou… Policie po něm dlouho pátrala a nakonec ho dokonce i dopadla. Byl odsouzen k 20 letům těžkého žaláře. Trest si odpykával v několika věznicích. Propuštěn byl v roce 1861. Potom se usadil u kláštera v Řepích u Prahy, kde pracoval jako zahradník. Zemřel v roce 1879 ve věku 82 let, 19 dní před svými dalšími narozeninami. Dort už si tedy žádný neukradl a svíčku za něj sfoukli jiní.

Znáte nějakou pohádku, ve které se objevují loupežníci? Co třeba *Lotrando a Zubejda*? Nebo Alibaba či *Ronja, dcera loupežníka*?

Asi nejslavnějším českým loupežníkem je Rumcajs z Jičína. O tom jsme dnes už také mluvili.

Poznáte, z jaké pohádky je tato písnička?

Pod dubem, za dubem,

tam si na tě počíháme,

pod dubem, za dubem,

tam tě voškubem!

Loupežníci z povolání,

to jsou páni, to jsou páni.

Loupežníci z profese

nejlepší jsou v okrese.

Mineme ohradu s koníky, přejdeme hlavní cestu, vezmeme to kolem sloupu elektrického napětí a napravo vyhlížíme další krásnou alej **Antonína Švachy**. Stromy, které v ní rostou, určitě také poznáte.

Najděte cedulku, která vypráví o tom, kdo pan Švácha byl.

4. Opište poslední slovo textu.

Antonín Švácha byl dlouholetý kytínský občan a výrazná osobnost zdejšího společenského života. Byl spojený také s místním fotbalem – působil jako trenér.

Až jednou budete slavní, jakou alej a kde byste chtěli mít? Jaké stromy byste si přáli na svou počest a památku zasadit? My bychom rádi třeba baobaby, ale asi by jim tu byla zima.

Pěšina nás stromovým tunelem dovede k soše **Káji Maříka**.

Kdo bude hodně pozorný, uvidí nalevo za plotem opravdickou jurtu. A kdo bude mít štěstí, možná na zemi najde tři oříšky po Popelku. Třeba budou i kouzelné.

Vzpomenete si, jaké v nich byly v pohádce ukryté šaty?

Vidíte auto značky trabant na zahradě napravo? Že vám to nic neříká? Zeptejte se babičky a dědy, ti vám o trabantech řeknou vše. Možná ho i měli doma.

Trabant je osobní automobil vyráběný ve východním Německu mezi roky 1957 a 1991. Tato vozítka, kterým se říkalo třeba „splašená trsátka", „bakeliťáky" či „saské Porsche", vyjížděly z automobilky VEB Sachsenring v Zwickau. Nejznámějším modelem byl Trabant 601, který měl malý dvoutaktní motor a karoserii z materiálu zvaného duroplast. Z čeho že? Trabant sice vypadal, jako by byl z kartonu, a lidé věřili, že ho žerou kozy, ale nebyla to pravda. Měl kabátek ze směsi bavlněného odpadu a phenolové pryskyřice. Už tehdy byl prostě trochu BIO a EKO. Kdyby tolik nečudil, byl by dokonale přírodní.

Navíc šlo o jednoduché, levné a snadno opravitelné autíčko. V Československu bylo velmi známé a mnoho lidí si ho pořizovalo, i když se na něj často dlouho čekalo. Dnes je Trabant symbolem života ve východním Německu a jedním z typických automobilů období komunismu. A není bez zajímavosti, že slovo trabant *mimo jiné původně znamenalo* věrný společník*. A že do němčiny pravděpodobně přišlo od husitů.*

Opatrně přejdeme silnici – a jsme u další sochy.

Kája Mařík… Říká vám to jméno něco? Možná ano.

Celé okolí nedalekého města Mníšek pod Brdy je totiž dějištěm knihy *Školák Kája Mařík* od Marie Wagnerové.

Právě tady hlavní hrdina vyrůstá. Žije s rodiči v hájovně uprostřed hlubokých brdských lesů. Většinu času tráví venku, objevuje krásy přírody, zajímá se o lesní zvířata a s nejlepší kamarádkou Zdeničkou zažívá spoustu veselých dobrodružství i menších školních rošťáren.

Autorka těchto knih psala pod mužským pseudonymem Felix Háj. Jak už jsme však zmínili, ve skutečnosti se jmenovala Marie Wagnerová. Narodila se v roce 1887 v Mníšku pod Brdy v rodině řídícího učitele, měla velmi ráda hudbu a literaturu a hrála na varhany. V rodném kraji prožila celý život. Živila se jako hospodyně na mníšecké faře. Psaní se věnovala ve volném čase a kromě slavné série o Kájovi Maříkovi napsala také romány pro dívky. Její příběhy byly velmi oblíbené pro svou laskavost, humor a silný vztah k přírodě a křesťanským hodnotám. Zemřela v roce 1934 v necelých 47 letech.

Kdo hodně pamatuje, jistě si na Káju Maříka vzpomene, i kdyby měl sebevětší sklerózu. Byl to superhrdina dětských světů popularitou srovnatelný třeba se současným Spidermanem. Samozřejmě ale žádný mutant, jen obyčejný český bystrý hošík, kterého vychovávaly příroda a Boží dohled.

Zkuste u hochovy levé nohy najít číslici.

5. Opište slovy číslici.

Dojdeme k další silnici a pěšinka za ní nás vyvede k **Poutníkovu trůnu** a Kytínské spirále. Jde o zajímavé místo vytvořené z kamenů. Na vrcholu stojí betonové křeslo, ze kterého se můžeme rozhlédnout po krajině. Jistě vidíte i část cesty, co nás dnes ještě čeká. Radujte se, je to kousíček.

Předveďte, jak se umíte radovat. Třeba třikrát zvolejte: „Hurá!" Nebo: „Jupí!" Výběr necháme na vás.

Dříve to tu vypadalo úplně jinak. Místo bylo zanedbané. Prášil tu břidlicový lom, později byl prostor využívaný jako skládka kompostu a siláže. Domorodci se rozhodli místo postupně proměnit a vytvořit zde příjemnou oázku setkávání a odpočinku. Tak jim za to pěkně nahlas poděkujme. Že tu žádný zrovna není? Nevadí! Poděkování zůstane viset v povětří, a až tudy nějaký Kytíňan půjde, najde si ho a vleze mu do ucha.

Postupně tady přibyly i další zajímavosti. V roce 2014 byl vysazen cedr, později se objevila kytínská vlajka a v roce 2019

starý kříž, který byl slavnostně vysvěcen. Z obyčejného a dříve nevyužívaného plácku tak vzniklo místo, kam lidé chodí na procházku, posedět, popovídat si nebo se jen na chvíli zastavit. Prostě ona zmíněná oázka.

Posaďte se na trůn, najděte sochu poutníka i šipky, které vám ukážou cestu do nebe a do pekla. Potom sejděte zpátky k cestě a kolem hřbitova se vydejte z kopce.

Kdo chce, může se na místo věčné dovolené podívat. Ale potichoučku a slušně.

Nový hřbitov byl v Kytíně založen v roce 1862. Stalo se tak po epidemii cholery, takže ho bylo věru třeba. Na starý hřbitov kolem kostela by se už nebožtíci nevtěsnali, ani kdyby se tulili.

Cestou z kopce ke krásnému dětskému hřišti hledejte cedulku, která varuje, že se chodník v zimě neudržuje. A také obrázek německého ovčáka s cizojazyčným textem. Poznají rodiče nebo prarodiče, v jaké řeči je nápis?

Nalevo stojí 3 domečky, které vypadají jako sestry. Jakou barvu zmrzliny vám připomíná jejich omítka? Nám vanilkovou, kávovou a banánovou.

Napravo za nimi nás už stezka odvede na krásné dětské **hřiště**. Klidně si zde můžete pohrát, protože do cíle to máme už jen kousíček. A tohle „dovádiště“ se opravdu povedlo!

Krytý altánek, hřiště, houpačky, toitoiky, občerstvení… JUJ! A na vše dohlíží několik koníků v ohradě. Úplný ráj dětí. Takové „vymazlené“ hřiště bychom přáli dětem v každé obci a městě!

Hledáme sochu zvanou **Harfa**. Zjistěte, jak se jmenuje její autor.

6. Napište příjmení sochaře.

Harfa je strunný hudební nástroj. Má velký trojúhelníkový rám a spoustu strun různých délek. Rozeznívá se prsty – hráč na struny brnká a každá z nich vydává jiný tón. Kratší struny znějí výše, delší hlouběji. U koncertní harfy se pomocí pedálů mění výška některých tónů, takže s ní můžeme zahrát i složitější melodie a akordy. Asi nejznámější a nejslavnější skladbou, ve které je harfa ve společnosti smyčcového orchestru hlavním nástrojem, je *Danses sacrée et profane (Tance posvátné a světské).*

Vrátíme se k cestě a na závěr si dáme ještě lahůdkový pochod kolem rybníka. Čeká tady na nás hned několik soch. Třeba **Kapr**. Zjistěte, jak se jmenuje.

Je tady někdo, kdo se jmenuje stejně?

Pak je tady socha **Rybáře,** která ovšem vypadá trochu jako lavička.

A nakonec samozřejmě jako třešnička na dortu: krásná socha **Vodníka**. Ještě nikdy jsme neviděli rybník, kde by byly tak důmyslně umístěny hrnečky na dušičky.

Kdo vás to za místním mořem sleduje? Komín zdejšího **pivovaru**. Je to moderní rodinný minipivovar, který vznikl v roce 2014 a veřejnosti se otevřel v roce 2017. Přestože je jeho budova nová, byla postavena ve stylu starých pivovarů a najdeme v ní mnoho historických prvků. Vaří tu několik druhů pivínek podle vlastních receptů. Součástí areálu je také restaurace.

Máme vyluštěno. Procházka i osvěta jsou u konce. Z tajenky na vás vykukuje bájná bytost, o které jsme dnes již mluvili. ☺

Podle staré pověsti byl kdysi rytířem nebo zemanem, který měl hrad na vrchu Velká Baba. Žil tam se svou ženou, ale jeho bývalá milenka, která byla čarodějnicí, na zákonitou manželku začala žárlit. Rozhodla se, že se pomstí. Jedné bouřlivé noci použila kouzla, zničila milcův hrad a muže proklela. Proměnila ho v ducha Brd. A jeho ženu v bylinu zvanou zeměžluč. (Ale to jen někdy – dle záliby vypravěče.)

Čarodějnice prostě chtěla, aby se z něj stal zlý duch, který bude lidem škodit. Nebudou ho mít proto rádi a vynasnaží se ztrpčovat mu život. Její kouzlo se však tak úplně nepovedlo. Protože byl rytíř za života dobrým člověkem, zůstal dobrý i po svém zaklení. Stal se ochráncem brdských lesů a podle pověstí pomáhá lidem, kteří se v lese chovají slušně. Naopak může potrestat pytláky, zloděje nebo ty, kdo les ničí.

Děkujeme, že jste s námi vyrazili na výlet, a také děkujeme obci Kytín za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem

výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní procházka s tajenkou líbila, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, https://www.mashrebeny.cz, https://www.kytin.eu/, www.pohadkozeme.cz, https://www.mnisek.cz/volny-cas/pamatky/, Šmíd, V. P.: *Pověsti zpod Brd* – sbírka lidových vyprávění, pověstí a pohádek z oblasti Brd a Podbrdska.

Otázky k tajence

1. **Jaké písmeno je v levém dolním rohu?**
2. **Jak se nazývá předmět, který má na hlavě?**
3. **Jak se nazývá strom, který alej tvoří?**
4. **Opište poslední slovo textu.**
5. **Opište slovy číslici.**
6. **Napište příjmení sochaře.**

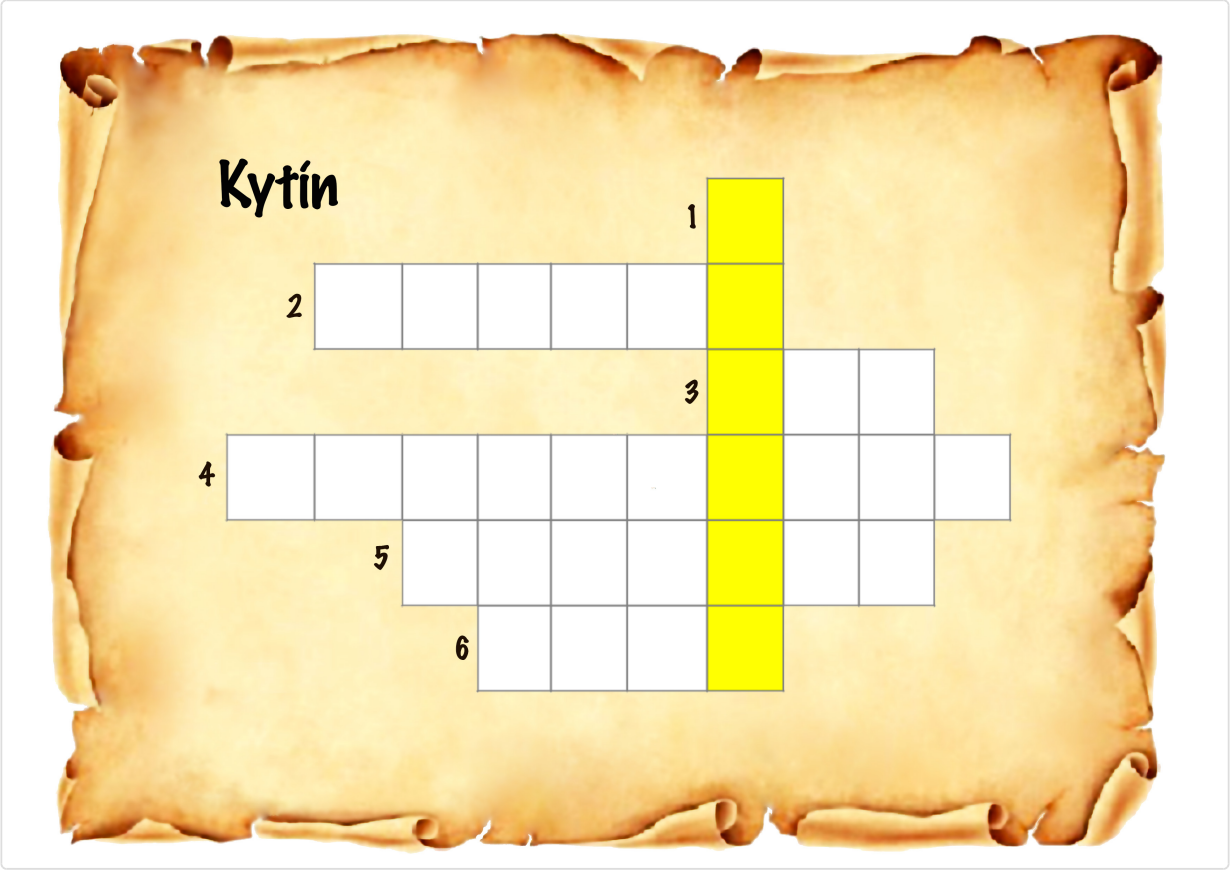

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 24.11.2026 07:22